

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po posti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLVII.

V Ljubljani, 17. vel. serpana 1894.

List 33.

Lažnjivih se mi varujte prerokov!

„Lažnjivih varujte se mi prerokov!“
Resnobno Jezus je kedaj učil; —
Od svete Cerkve varujte se vskokov,
Ki so do nje brez serca, brez čutil;
Naj kažejo se v sliki bratov milih,
„Volkovi so, le v ovčjih oblačilih.“

„Po sadu njih jih bodete spoznali;“ —
Sami brez vere, noč in dan prežé,
Da tudi brate bi v pogin prodali,
Pri vsaki priliki nato težé;
Le-ti, kristjan glej! slabi so sadovi,
Se varuj jih! so satana robovi.

Kedor v nedeljo cerkve se ogiblje
In božjo službo zaleži, prespi,
Potem ponosno se po kerčmah ziblje,
Igrá, popiva skoraj vse noči;
Ta nosi znamnje moje Cerkve vskoka,
Zapravil čast je božjega otroka.

„Se bère li raz ternja grozdje sladko?“
Nikdar! če primeš zanj, okervaviš;
Hinavec tudi besedi če gladko,
Da ljubi te, o glej, da proč bežiš!
Ak slušaš ga, se bodeš okervavil,
V nevarnost dušo in telo postavil.

Kdor studi vse, kar božje je in sveto,
Duhovne blati zaničuje rad;
Prezrè zapoved šesto in deveto, —
O čuj Slovenec! gnjil le-to je sad;
Ta sad je kužen, slabega drevesa,
Opikan ves peklenega merčesa.

„Se mar beró li smokve raz osata?“
Nikdar! osat bodeči je plevel;
Osat je zlobnež, ki zapelje brata,
„Z Menoj deleža on ne bo imel;“
Gorje osatu! smert ko ga požanje,
Peklensko brezno bo njegovo stanje.

Kakor je toraj vsim očém razvidno
„Drevo da dobro, dober sad rodi,
Drevó pa slabo, truhlo, malopridno —
Kako naj dobro sadje ti deli? —“
Tako, glej vskók cerkven je človek zloben,
Za dobro vzvišeno gluh, nesposoben.

Kdor zaničuje svete Cerkve šege,
Obrede njene, smeši papeža,
Razkolstvo hvali pa na vse pretege:
Da tam je cerkev prosta madeža;
Ne druží se! vskokom take baže,
Kot Evi kdaj, po njih ti satan laže,

Katoljška Cerkev, ta je cerkev Moja,
Le nji edini vso sem dal oblast;
Obljubo ona le ima obstoja, —
Le ona vodi vse v nebeško čast;
Naj le nad njó pekló orožje suče,
Zastonj! Le Petru dal nebes sem ključé.

Slovenci, pozor! če med vami vstali
Preroki krivi bodo; za denar
Vam bodo ustno, s spisi se lagali,
Da oropajo vam moj najdražji dar —
Katoljško vero; — ne slušajte vskokov,
Lažnjivih varujte se prerokov!

Radoslav.

Vsemu svetu.

Apostoljsko pismo sv. Očeta Leona XIII.
Vsem knezom in narodom sporoča papež
Leon XIII pozdrav in mir v Gospodu.

(Dalje.)

10. Srečna prihodnost.

Če se vsestransko odstranijo nevarnosti in
če se povernejo kraljestva in deržave k verski
jedinosti, bi se dobila čudovito vplivna pomoč
proti hudemu in obilna množica blagrov. Ome-
njajmo poglavitnejše!

Pervi blagor je dostojanstvo in delovanje sv. Cerkve; ta bi imela sebi pristojno častno mesto in bi svobodno hodila svojo pot deleč evangeljsko resnico in milost in sicer državam v poseben prid. Ker je namreč človeškemu rodu od Boga dana učiteljica in voditeljica, more posebno uspešno skrbeti za najsilnejše spremembe v javni blagor. reševati najzamotanejša vprašanja: povspeševati pravo in pravičnost, ki sta najmočnejši državni podpori.

11. Oboroženi mir.

Izverstno, vzlasti v sedanjih časih zaželjeno sredstvo bi bila potem vstanovljena jedinstvo, da se odvernejo grozne nevarnosti za vojsko. Mi imamo pred očmi razmere v Evropi. Že mnogo let živimo v miru le bolj na videz, nego pa v resnici. Medsebojno sumljivo nezaupanje vpliva tako, da skoro vsi narodi tekmujejo v neprestanem oboroževanju za vojsko. Neskušena mladina odteguje se vodstvu in vzgoji staršev ter se sili v nevarnosti vojaškega življenja: najeverstejši mladi ljudje odstranjajo se od kmetijstva, od visjih študij, od trgovine, od obrta v vojaško službo. Vsled velikih troškov praznijo se državne blagajnice, uničujejo se moči, ki bi bile državi v podporo in pri tem terpi tudi imetje posameznih: oboroženi mir, kakoršnega imamo sedaj, postal je že skoro neprenašljiv. To bodi naravni stan državljianskega skupnega življenja med ljudmi? Vendar pa nam je mogoče izkopati se iz tega stanja po milosti Jezusa Kristusa in pridobiti si resničen mir. Nič namreč ni primernejšega, kakor kerščanska krepost in posebno pravičnost, da se kroti častiželjnost, pohlep po tujem blagu in zavidljivost, s čemur se najpoglaviteje neti snov za vojsko: na podlagi te kreposti ostanejo nedotakljive pravice narodov in svetost pogodb: s tem pa se tudi vterjuje vezi bratoljubja v prepričanju, da: „Pravičnost povzdiguje narod.“ (Preg. 14, 34.)

Tudi v notranjem življenju bodo države dobile bolj varno in močno sredstvo za javni blagor, kakor to podajajo zakoni in orožje. Vsakdo pač vidi, da od dne do dne rasejo nevarnosti za javni mir in za javno varnost: pogosti grozni zločini namreč kažejo, da so se zaprisegle uporne skrivne družbe razrušiti in uničiti države.

12. Socijalno in politično vprašanje.

Dve veliki vprašnji ste na dnevnem redu, socijalno in politično. In obe ste največje važnosti, akoravno se za nju modro in pravično rešitev hvalevredno trudi, obravnava in poskuša: vendar temu nič ne bo bolj služilo, kakor če se

bodo duhovi zopet in zopet iz notranjega vzroka kerščanske vere nagibali, da se zavedajo in da spolnujejo svoje dolžnosti. — O socijalnem vprašanju smo pred nedavnim časom v tem smislu razpravljali vporabljač načela evangelija in natornega prava. — Glede političnega vprašanja, pri katerem mnogi v teoriji družijo svobodo in državno oblast, v dejanju pa ju neprimerno ločijo, zamoremo iz kerščanskega modroslovja naukov zajemati v veliko korist. Bodi namreč oblika državi katerakoli, ako je določeno in splošno vsprejeto, da oblast (auctoritas) izvira iz Boga, tedaj je pameti takoj jasno, da imajo nekateri pravno pravico ukazovati, in da iz tega prihaja za druge dolžnost, da so pokorni: to tudi ne nasprotuje človekovi časti, ker smo s tem bolj Bogu pokorni, nego ljudem: Bog pa napoveduje „najhujšo sodbo onim, ki so na čelo postavljeni“, ako ne opravljajo svojega mesta prav in pravično. Svoboda posameznih pa ne more pri nikomur vzbujati sumnje in zavisti, ker ni nikomur na kvar in ker se na to ozira, kar je resnično, pravo in združljivo z javnim mirom. — Ako naposled premišljujemo, kaj premore cerkev, mati in posredovalka med narodi in knezi, da s svojo veljavnostjo in s svojim svetom oboje podpira, tedaj nam bo jasno, kako je važno za občni blagor, da se vsi narodi nagibljejo k jedinstvi v kerščanski veri in v kerščanskem življenju.

(Konec sledi.)

Liberalizem in Leon XIII.

Govor preč. rektorja P. Jurija Freund-a v zadnji glavni skupščini bratovščine sv. Mihaela v Pragi.

Že več desetletij gospoduje liberalizem v javnem in zasebnem življenju. Svojega gospodarstva ni porabil v sozidanje, marveč v razdjanje, ne v blagoslov, temveč v škodo narodov. Resnično strašno veliko je zlo, katero je napravil ne le v narodnem in gospodarskem, temveč tudi v socijalnem in verskem oziru. Dnevi njegovega samosilstva pa so že šteti. Vidno bliža se svojemu koncu. Deloma je samega sebe doživel po pravilih nastanka in prenehanja: „Laž ima kratke noge“ deloma gloda na njegovih koreninah novodobni zmaj, ki je prišel iz njega, iz liberalizmovega naročja, deloma, in to bodemo si natančneje ogledali, razbil se je ob skalo sv. Cerkve, ob modrost, moč in pogum Leona XIII.

I.

1. Vsakdo oklepa se natori primérno družine, ktere ud je, države, ktere državljan je, naroda, kteremu se prišteva. Ta posebna ljubezen ne le ni zoper Kristusovo postavo, temveč se od nje celo zahteva. Ljubezen do družine je vdanost, ljubezen do države stara navada, ljubezen do naroda domoljubje. — Med vsemi jeziki nam je materni jezik najljubši. Moremo za njega prav posebno skrbeti ter mu veljave pridobiti. Blagor in nesreča našega ljudstva nam ne

moreta biti ene vrednosti. Eno bomo pospeševali, drugo pa zavračali. Tudi Jezus je ljubil najbolj svoje ljudstvo. Seveda se mu je to slabo povračalo. — Vendar pa mora ljubezen do svojega naroda po pameti vravnana biti. Ne smem ga tako ljubiti, kakor da bi bil cilj, konec vseh bitij, ali da zunaj njega ni nič drugega ko zmés! Ne smem drugih narodov sovražiti, temveč moram tudi nje prav ljubiti. „Zgodovinsko-politični listi“ so pred kratkim pisali, da „princip narodnosti v svoji prenapetosti ni drugega kot veliki razkol sedanjosti.“ Glavno krivdo te novodobne kuge ima liberalizem. Zidal je „narodnosti“ oltar ter zapeljal ljudi, da so na zemljo popadali ter molili. Spodkořal je temelj mnogih samostojnih držav ter odstavil dinastije v imenu narodnostnega malika. Vergel je bakljo razpertije med narode, ki so bili združeni več let z eno državo ter so bivali v eni deželi, in so večkrat za jednake pravice si pomagali ter svojo kri prelili. Ko je tako hujskal in shujskal, oslabil je vse in povsod in njegovo gospodarstvo bilo je lahki: divide et impera!

2. Na gospodarskem polju razsajal in rogovilil je liberalizem po načelu boja za obstanek; širil je neomejeno, prosto konkurenco. Razrušil je nekdanje delavske zadruge, zveze in društva. Kakor je v narodnem oziru razglasil princip nikakoršne pomiritve ter tako slabotnega izročil močnemu, ravno tako se tudi na gospodarskem polju ni smel združiti slabotni z močnim v obrambo nasilstva. Vse se je pojedin-stvenilo, razdrobilo. Vtaknil se je v železo strojevne tehnike ter se opasal z mečem velikega posestnika. Tako oborožen napadel je liberalizem obertnijo. Ako so vojaki Desiderija videli Karola Velikega, ki je bil v železje oblečen, so klicali: „O, železo, o, železo!“ Tako kliče obupan samostojen mali obertnik: „O, veliki kapital, veliki kapital!“ „O, prosta konkurenca, prosta konkurenca!“ Tisoč in tisoč kmetov in obertnikov leži ječaje, kervaveč in brez življenja na tléh. Velikanski meč jih je igraje pobil! Drugje zopet stoji na milijone delavcev obojnega spola ob stroju. Liberalizem vidi na njih le delavno moč ter plačuje vrednost edino le po delu.

3. Tudi na socialnem polju razsajal je liberalizem. Družba je organizem mnogih različljivih delov, ki skupno stvarjajo jedno celoto. Kar mnoge k jed-noti spaja, to je oblast, veljava (avtoriteta). Čim svetejše se ji vdamo, čim rajše in natančneje se je oklepamo, tem močnejše je moralično truplo. Odstranite oblast, in duša je zginila. Telo brez duše razpade. Razpreženost je znak našega časa. Neki tukajšen neliberalen list pisal je pred nekaj mesci: „Do tje smo dospeli! Vsaka veljava je uničena, mišljenje ljudstva razdivjano, vse politično življenje spačeno.“ — Eden glavnih voditeljev socialdemokracije na Nemškem je dejal: „Mi smo zoper vse nebeške in svetne oblasti;“ in komaj odrasli deček rekel je 22. prosinca t. l. o zelo važnem času: „Ravnam se le po avtoriteti uma, druge oblasti ne poznam.“ — Kje je vzrok tega zla? V liberalizmu Eden njegovih principov (načel) se glasi: „Država ima kot izvir in studenec vseh pravic neomejeno oblast.“ Po tem takem bil bi Bog do človeka brez vsake pravice. Kdor pa zanikuje Božjo oblast, je ne časti, ta razruši človeško: Non est potestas nisi a Deo. Bebel in neodrašeni mladenič dcsledno nadaljujeta, kar je vstanovil liberalizem. Imata pogum in poštenost, to povedati, kar liberalizem diplomatično zamolči.

4. Liberalizem je sploh sovražnik vere, posebno pa kerščanstva. Kako more obstati vera brez Božje veljavncsti? Če mi ni treba več poslušati Božje besede, naj jo že slišim po naravnem glasu, ali po razočanju, če ima samo človeška pravica in človeška beseda vravnovati moja djanja, potem je vera prazna beseda. — Nobena vera liberalizmu ni tako zoperna kot katoliška. Liberalizem ni se oziral na nobene pridobljene pravice niti pri papežu, niti pri škofih, ukradel je pravice, ki spadajo k bistvu duhovskega stanú, ali pa so vsaj po starosti njih podelitve bile zelo svete. Odpravil je bogočastje iz javnosti ter je zaperl med štiri zidove hiše Božje. Oskrunil je zakon, ker je ločil pogodbo od zakramenta, kar je vendar v kerščanstvu nemogoče, s tem, da je ločil, kar je neločljivo, in zvezal, kar se združiti ne dá. Posvetno napravil je šolo, ker je na pr. v Belgiji, Franciji in na Laškem odvzel cerkvi vsakoršen vpljiv na podučevanje in vzgojo in vendar, kakor druge, najvišje vodstvo v šolskih zadevah izročil državi, veronauk spremenil v predmet, verske vaje prav zelo zmanjšal ter katoliškim otrokom judovske učenike vsilil.

Vse to je brezvestno delovanje svet oklepajočega liberalizma. Ni odšlo papeževi pastirski skerbi. Že Pij IX. preslavnega spomina, in sedaj Leon XIII zoperstavili so se mu hrabro, neustrašeno in zmagovalno.

(Konec sledi.)

Petindvajsetletnica na Brezjah.

Srebernomašniki ljubljanske škofije od leta 1869 so 7. avgusta na Brezjah v novi božjepotni cerkvi M. D. Pomočnice prav slovesno in spodbudno obhajali svoj 25letni jubilej. Čast. g. župnik Mošenjski J. Berlic je oskerbel vse potrebne priprave v cerkvi in dcma ter gostoljubno sprejel svoje součence, ki so se tudi po opraviilih v cerkvi pri njem zbrali. Mnoge zanimive okoliščine vv. čč. gg. obsega lepi govor součenca in župnika Radoviškega, Fr. Šmecgerja, ki nam je po prijaznosti izročil in naj tukaj nasleduje.

Govor pri 25letnici na Brezjah dne 7. avg. 1894.

Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite tedaj Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev. Luk. 10, 2.

Otok bleški — kinč nebeški — kranjske zemlje ti.
Venc iz raja — te obdaja — vse se veseli. —

Res, vse se veseli in to po pravici. Kdor je videl bleško jezero, prijazno cerkev na otoku, kdor je videl oklicico bleškega jezera, ta gotovo reče: o kako prav je imel pesnik, da imenuje otok bleški kinč nebeški. Ta lepota in krasota bleškega jezera, njegove okolice in Gorenjske sploh je znana daljnemu svetu. Vsako leto prihajajo v te kraje mnogi, mnogi obiskovalci, zlasti še ptujci, da občudujejo ta kinč nebeški in se veselé njegove natorne lepote, pa si tudi zdravja iščejo ali si ga vterjajo v teh zdravih krajih. O da bi ti obiskovalci, ki občudujejo in vživajo rajsko lepoto teh krajev, tudi oči in serca povzdigovali gori preko Triglava, gori nad zvezdno nebo in hvaležno spoznali: če je že svet tako lep in veličasten, o kako lep in veličasten je On, ki je vstvaril toliko lepoto, toliko veličastnost!

Otok bleški je res daleč znan in sloveč; poznam pa jaz kraj v kranjski deželi, ki je svetu še bolj

znan, ki je še bolj imeniten; kraj kamor vsako leto neštivilne množice prihajajo, ne toliko, da vidijo lepoto tega kraja, temveč iščejo in najdejo tolažbo in pomoč v dušnih in telesnih bridkosti. In če pesnik po vsi pravici bleško jezero zove kinč nebeški, imenujem tudi jaz oni kraj z isto pravico biser, nebeški biser kranjske dežele. In srečna, srečna si Ti Gorenjska, ki v sebi hraniš ta zlati nebeški biser. Ako si hvaležna dobrotljivemu Stvarniku za natorne lepote svojih krajev, bodi mu toliko bolj hvaležna za ta zlati biser, za čulapolno božjo pot na Brezji, za milostipolno podobo deviške Matere Božje, imenovane tako priserčno: „Marija-Pomagaj.“ Glejte, Brezje, Marija P. na Brezji je zlati, nebeški biser kranjske dežele.

Ta slavna božja pot vidi vsako leto mnogoštevilne romarje, ki semkaj prihajajo od vseh strani. Vsak romar ima že svoj poseben vzrok in namen, ki ga pripelje na Brezje. Danes pa so prišli semkaj neki posebni romarji. Kateri so ti? kaj jih je danes privedlo k Mariji Pomagaj? Poglejmo k velikemu oltarju. Tu vidimo deset gg duhovnikov, deset součencev. Vprašajmo te gospode: Blagovolite nam povedati, čemu ste se ravno Vi danes tukaj zbrali, Vi, ki ste prišli iz Gorenjske, Notranjske in Dolenjske, kaj je namen romanju ravno pri Vas deseterih? Dovolite mi, častiti gospodje! da mesto Vas jaz sam odgovorim, saj sem jaz enajsti v družbi, enajsti mašnik, enajsti součenec, in prišel sem semkaj iz istega blagega namena, kakor Vi.

Kerščanski poslušavci! Mi dvanajsteri obhajamo danes spomin onega blaženega dneva, ko smo bili pred 25 leti za mašnike posvečeni, mi obhajamo danes tako imenovano sreberno mašo. Zbrali smo se tu, da večnega Boga zahvalimo za vse dobrote, katere nam je On v teh dolgih 25 letih milostljivo delil in nas podpiral v svetem pa težavnem in odgovoropolnem našem stanu. Zbrali smo se tu, da se zahvalimo preblazeni Materi Gospodovi za njeno materno varstvo; saj je ona zlasti mašnikom ljuba mati in mogočna zavetnica. Zbrali smo se tu, da si tudi za prihodnje izprosimo potrebne pomoči, katere bomo tem bolj potrebovali, kolikor bolj bodo vsled starosti pešale naše dušne in telesne moči. Zbrali smo se pa ravno tu tudi zavolj tega, ker čast, g. domači dušni pastir tega kraja, mošenski župnik, je naš součenec.

Pa kakor je veselo moje serce, ko po 25 letih vidim danes svoje součence mašniškega stanú; vendar je temu veselju primešana solza žalostnega spomina; ker če pogledam na ljube součence pred oltarjem, pogreša moje oko treh gospodov, ki naj bi tudi danes z nami obhajali 25letnico svojega mašništva. Pa Gospod življenja jih je poklical k sebi. Eden pokojnih součencev, „Priatelj“ po imenu in sercu, je bil v službi še ne jedno leto in je l. 1871 po dolgi mučni bolezni umerl pri svojih dobrotnikih v Trebnju. Drugi pokojni součenec, župnik šentgothardski, je naklonil svoji fari eno največjih dobrot, katero zamore dušni pastir nakloniti svojim ovčicam. Imeli so l. 1887 sv. misijon. Pokojni župnik je šel obhajati, se prehladil, in sklepni dan sv. misijona naznanil je šentgothardski fari misijonski zvon, da ji je umerl nje dušni pastir. In 6 dni na to, 21. maja istega leta dobili smo žalostno sporočilo, da je nagle, neprevi-dene smerti umerl tretji součenec, župnik na Stu-

dencu. Opravili smo v farni cerkvi za drage pokojne součence sv. mašo zadušnico, želeč in proseč, da bi oni trije tam gori pri Jezusu in Mariji obhajali veseli spomin svojega mašniškega posvečenja.

Razložil sem Vam pomen in namen našega današnjega shoda. Spregovorim pa naj še nekoliko besed.

Kdor premišljuje sedanje stanje na svetu, zlasti kdor v časnikih bere, kako in kaj se po svetu godi, on bo rekel: zdaj živimo v resnih časih. Na svetu je neka negotovost, katera vse iznemirja. Vse se boji prihodnosti, nikdo ne vé, kaj pride. Vojske sicer ni, med vladarji je mir, pa ta mir imenujemo oboroženi mir, varuje ga milijone pušk in bajonetov. Vse sicer želi, da se ohrani mir, a nikdo ga resno noče. Eden drugemu ne zaupa, eden se družega boji in zato hoče vsak vladar imeti dosti močno vojsko, da o dani priliki sam napade, ali napad odbije. Koliko časa bo še to hudo stanje, kdo vé. To je gotovo, da pri tem ljudstva veliko terpé.

Tudi posamezni narodi med saboj ne živijo v doželjenem miru. Večji in močnejši zatirajo manje in slabeje, krateč jim marsiktere pravice, ki jim gredo po božjem, natornem in človeškem pravu. Terpeči narodi pa se branijo in se poganjajo za svoj obstanek.

In če konečno pogledamo med posamezne družine, našli bomo, žali, tudi le premnogo družin, v katerih ni božjega mirú, ni blage skerbi od strani starišev za lepo kerščansko izrejo otrok — in tudi otroci le preradi prezirajo četrto božjo zapoved. Mnogi, mnogi živijo, kakor da bi ne bilo Boga, ali, kakor da nimajo duše!

Vprašanje: kje je pa vzrok da na svetu ni lepega božjega miru? Po moji misli je ta vzrok: Svet ne mira za ono angeljsko pesem, ki se je srečno božično noč tako mило in veselo prepevala: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem ki so dobre volje!“ Ljudje so se mnogoteró odtujili Bogu, pri mnogih ni dobrih serc; mnoga serca so zapustila Jezusa, mnoga serca ne marajo več za Jezusov nauk, ne poslušajo Njega, ne poslušajo njegove sv. Cerkve in njenih nauk. In glejte, vsi tisti, ki so Jezusa zapustili, ki ne poslušajo glasu matere Cerkve, spadajo med one, o katerih sem nekoliko povedal, da so krivi, da ni mirú. In to veljá po nekaj o narodih in o posameznikih, to veljá o marsikterih, ki so višji in o mnogih, ki so podložni. So od ene strani premnogi, ki so Boga zapustili in Cerkve ne poslušajo; so pa zopet mnogi, ki so Bogu zvesti in ki se stanovitno deržé svete Cerkve, spolnujoč tudi v življenju božje in cerkvene zapovedi. In tako sta na svetu dva taborja: v jednom so prijatelji Božji, prijatelji sv. Cerkve; v drugem so sovražniki Boga in njegove sv. Cerkve. Bije se boj za Boga in proti Bogu, bije se boj za Cerkev in proti Cerkvi, res, bije se boj za obstanek Cerkve; pravim za obstanek, ne kakor da bi Cerkev kot taka v tem boju omagala in prenehala, ne — ona je zidana na skalo, in peklerska vrata je ne bodo zmagala. V nevarnosti so pa premnogi njeni otroci, da postanejo mlačni v veri, mlačni v verskem življenju, ali da celo zgubé sv. vero in ž njo večno zveličanje.

Za sv. Cerkev samo kot božjo vstanovo se nam ni bati. Tudi njeni sovražniki so v božjih rokah orodje, s katerim Gospod svojo Cerkev poveličuje, povzdiguje. Pregarjajo Cerkev, pa ravno zavoljo tega

je ona zmiraj oprezna, pazna in čuječa; preganjajo Cerkev z vso zvitostjo in hudobijo, pa premagati je ne zmorejo, temveč poterjujejo njeno božjo moč, njeno nepremagljivost, njeno nezmotljivost. Preganjajo Cerkev 1800 let in mnogokrat so že zmagonosno zaklicali, ni je več; pa vsak napad je Cerkev odbila, vsak boj prestala, in vsak sovražnik je živ dokaz, kako resnična je Gospodova obljuba: In peklena vrata je ne bodo zmagala. Preganjajo sv. katoliško Cerkev, in zakaj? zakaj preganjajo ravno našo sv. Cerkev? Vzroka sta dva: prvi je, ker je naša sv. Cerkev prava Jezusova Cerkev, ker je v naši Cerkvi resnica, resnica ima pa zmiraj svoje nasprotnike. In drugi vzrok: Jezus je rekel: „So mene preganjali, bodo tudi Vas preganjali.“ Preganjali so Jezusa, ker je Sin Božji in ker je svetu očital, da so njegova dela hudobna, dela teme. Preganjajo sv. kat. Cerkev, ker je ona prava božja Cerkev in ker ona neprenehoma na povelje in v imenu Gospodovem svetu neprenehoma kliče: to je zapovedano, to prepovedano, to moraš, tega ne smeš — to pa bode, to boli, to peče človeški napuh, in od tod upor proti Cerkvi in njenim naukom — zatorej svet, to je grešni svet, Cerkev sovraži, napada, preganja, preganja do Golgate, do groba pod Kalvarijo — do konca, do pogube; pa hoté nehoté Cerkev s tem poveličujejo, proslavljajo, ker ves njih trud je zastonj. Cerkev je zidana na skalo, in peklenke vrata je ne bodo zmagala.

Rekel sem, da je svet razdeljen v dva tabora. V enem teh dveh taborov smo tudi mi. Tudi pri nas na Slovenskem nismo brez tega boja. Sicer se rado ne prizná, da gre pred vsem za sv. vero, in da naše ljudstvo zvesto ostane sv. kat. Cerkvi, svetemu rimskemu stolu. Naši pradedje so se hrabro vojskovali zoper svoje mnoge sovražnike, v teh dolgoletnih ljutih bojih so se tesno oklepali sv. Cerkve, ta jih je varovala, branila, in jim z vero ohranila tudi domoljubnost. Slovensko ljudstvo bodi zvesto Bogu in sv. kat. Cerkvi, bodi verno papežu in škofu, okleni se svojih prvih in najboljih prijateljev, svojih dušnih pastirjev, in z vero pa z življenjem po veri varovalo in ohranilo boš tudi svojo slovensko besedo, svojo slovensko domoljubnost. Kdor pa zataji vero, se rad odtuji svojemu rodoljubju — Slovensko ljudstvo! prosi Gospoda žetve, da ti pošilja delavcev, vernih, zvestih, gorečih dušnih pastirjev, ki ti bodo lomili kruh življenja, oznanujoč božjo besedo, deléč ss. zakramente, te ohranjujoč v veri, poterjajoč v lepem čednostnem življenju, ter boš podobno rodovitni njivi, na kateri raste zlata pšenica, ki bode kdaj shranjena v žitnice nebeške.

Kaj hočem pa reči Vam, čč. gospodje dušni pastirji? Stojmo v tem boju kot voditelji naroda serčno in stanovitno na braniku v tesni zvezi s svojim škofom. Bodimo zvesti čuvaji sijonski! živimo v Bogu, za Boga, darujmo se za Cerkev, delajmo za blagor svojih ovčic, trudimo se za Božjo čast in za zveličanje neumerjočih duš, ter kažimo ljudstvu, da smo mi njegovi pravi iskreni prijatelji.

Dragi mi součenci! Po dolgih 25 letih se zopet danes tukaj vidimo. Kličimo danes Gospodu iz dna serca zahvalo, prosimo ga pomoči še za prihodnost, ponovimo danes one sklepe, kakoršni so nas navdajali, ko smo kot mladi mašniki nastopili svoje službe, da, če smo tudi že davno prekoračili polovico živ-

ljenja, pa vsejedno z mladeniško gorečnostjo, z mladeniško navdušenostjo delamo v Gospodovem vinogradu za njegovo čast, za čast njegove Cerkve, za zveličanje svojih duš, za zveličanje onih, ki so nam v skerb izročeni, da delamo zvesto in stanovitno do onega dné, ko nas Gospod življenja pokliče; da se pa tudi z nami zgodi Gospodova beseda: „Ubi ego sum, ibi et minister meus erit, — kjer sem jaz, tam bodi tudi moj služabnik.“ S to priserčno željo in prošnjo, dragi moji součenci sreberno-mašniki, da bi da bi se enkrat tam gori pri Jezusu zopet videli, bi rad končal svoj govor. Pa še eno prošnjo imam do tebe, častiti domači dušni pastir. Rekel sem, da je Marija Pomagaj na Brezji zlati nebeški biser kranjske dežele. Glej, Ti si tisti, ki si tako srečen, da je Tebi v skerb izročen ta zlati biser. Ti tolikrat mašuješ na tem blaženem oltarju. Prosim Te, moli za svoje součence, ki smo danes zbrani pri Tebi; moli na tem blaženem oltarju za sv. kat. Cerkev, moli za sv. Očeta Leona, moli za prevzvišenega našega nadpastirja knezoškofa Jakoba, moli za presvitlega našega cesarja Frančiška Jožefa in Njegovo cesarsko hišo. Na tem blaženem oltarju moli za naše dobro slovensko ljudstvo, da tudi v prihodnje zvesto ostane staremu pa vedno novemu, jedino resničnemu programu: „vse za vero, vse za dom vse za cesarja.“ In v ta namen kličem Marija na Brezji*) prosi, Marija pomagaj Amen Fr. Schweiger.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Dve zlati maši v eni cerkvi na en dan.) Že nekaj dni pred 15 avgustom je bilo po mestu govorjenje, kako lepe neslišane slovesnosti bodo na Veliki Šmarinj v Šenklavški cerkvi v Ljubljani, namreč, zlati maši dveh prečast. gg. stoljnih kanonikov: Ant. Urbas-a (roj. v Idriji 13 sept. 1820) in prelata dr. Andr. Čebašek-a (roj. v Smedniku 14. sept. istega leta). Prvi, starosta v kapiteljnu, bivši stoljni župnik in dekan za mestno okolico, je imel slovesno sv. mašo med azistenco peterih tovaršev kanonikov itd., zjutraj ob 6ih, dr. Čebašek pa, kot apost. protonotar in hišni prelat Nj. Svetosti, je enako med azistenco gg. kanonikov, stoljnih kapl. in bogoslovcev imel pontifikalno mašo ob 10ih; arhidijakon je bil pa. gosp. kan. dr. Anton Jeglič iz Sarajeva. Ob 10ih so bili v koru pričujoči tudi prevzvišeni gospod knez in škof. Ob koncu je bil Te-Deum.

Pridigal je obema zjutraj slovensko kanonik J. Flis, ob 10ih pa enako v nemškem jeziku P. V. Loinger S. J. Oba gg. zlatomašnika sta imela prav pobožne materi, ki ste veliko molili za svoje otroke, oba sta kot duhovna delala v vinogradu Gospodovem kot pastirja vernih duš, kanonika in kot pisatelja; gosp. Urbas je veliko študiral o Sveti deželi; prelat Čebašek se je kot profesor pečal z višjimi učenostmi in učil, pisal, govoril o papežu, sv. Cerkvi itd.

Zraven tega, da je bila cerkev častitljivo razsvitljena, je pod veliko kuplo visel prezali novi luster, ki ga je stoljni cerkvi napravil o tej priliki zlato-

*) Opomba. Eni govore in pišejo: «na Brezji», drugi: «na Brezjah». — ktero je bolj pravo? Pa saj se razumevamo; podobno je tudi pri družih lastnih imenih. Vr.

mašnik in prelat dr. Čebašek in ga prav zelo častljivo izdelal pasar g. Kregar. Odveč bi bilo praviti, da cerkev je bila zjutraj in ob 10ih natlačeno-polna.

Prezvzišeni gospod knez in škof, da bi počastili zlatomašnika, so ta dan na obed povabili oba zlatomašnika s celim kapiteljnom in več družih oddelčnih gospodov.

Bog ohrani preblaga gospoda zlatomašnika še mnogo lét.

Iz Bosne. (Zahvala in poterdilo.) Hvala Bogu! prejeli smo s spoštovanjem in veliko hvaležnostjo dne 6. avgusta 1894 blagodušni milodar 35 gld. av. velj. po preč. vredništvu „Zgodnje Danice“ za zidavo velepotrebne cerkve sv. Jožefa v jugoslavenski Bosni, v mestu Prjedoru.

Jezus, Marija, Jožef Vam vsem obilno povernite sedaj, vselej, o smertni uri in v sv. nebesih!

Mi pa hvaležni bratje in sestre vaši po veri, cerkvi in narodu bodemo, kakor do sedaj, še zanaprej, za Vas opravljali ss. maše, molitve, priprošnje, priporočila, sv. pobožnosti in dobra dela v vaše dobre namene in za duše v vicah dragih pokojnikov vaših.

Blizo smo že, da bi zidali častito hišo Boga in sv. Jožefa, ipak ne moremo započeti ta mesec, ako ne pridobimo še 250 gld., da bi letos dozidali cerkev do podkrova. V ljubezni in imenih Jezusa, Marije in sv. Jožefa priporočamo, nadalje prosimo miloserčnih darov, da se postavi tu med drugoverci dostojna rimo-katoliška cerkev, hiša Božja, dvorana sv. Jožefa, osobitega varha vse rimo-katoliške Slovenije.

V Prjedoru, 8. avgusta 1894.

Hvaležni Rimo-katoliški cerkveni odbor.

P. Anton Babič, župnik.

Ferdo Šmid,
odbornik.

Br. Alfonz Marija,
cerkv. odbornik.

Iz Jugoslavije. Spodobi se, dobro, prav in velekorišno je, ako bi razumnjaške osebe z vzvišenih stališč dajale lepe izgleda priprostejemu narodu nižjih stališč. Osobito se pa to spodobi in dostoji kerščansko-rimo-katoliškim osebstvom. Ob koncu mesca julija tega leta obiskal je mesto Prjedor prevzvišeni gospod minister Kalaj. Vse mesto bilo je praznično opravljeno; na vseh hišah in javnih poslopih vibrale so razno-barvene zastave, barjaki. Za bosansko deželno zastavo napravili so rudečo in žuto ali rumeno barvo. Pravoslavni Serbi imajo serbsko-slavijansko, kakor jo ima kraljevina Serbija. Katoliki slavijanski v Bosni, kateri so pokolenja hervaškega, imeli so od nekada hervaško-slavijansko zastavo, ktere se pa ne smejo posluževati. Čudno je to, da zastava, koja ima i kraljevina serbska izven avstro-ogerske države, se smé izvešati, hervaška pa, koja je v avstro-ogerski državi, se ne smé; kakor gotovo je v Bosni tako imenovani pravoslavni serbski narod, istotako gotovo je i rimo-katoliški hervaški narod.

Prijubljena je pa cesarska černo-žuta zastava in ta se povsod in obilno izveša. Na javnih poslopih izvešena bila je tudi ogerska zastava. Ko je došel v mesto gospod minister, obiskal je na prvo siromaško rimo-kat. cerkvico sv. Jožefa, pred cerkvico sprejel ga je gospod oče župnik in cerkveni odbor. Potem šel je gospod minister s spremstvom ogledat novo svečeniško-redovno hišo, mali samostanček, stavbeno mesto za novo cerkev sv. Jožefa, na novo pridobljenem krasnem zemljišču, po miloserčni rado-

darnosti slovenskih dobročiniteljev v slavni biskopiji Ljubljanski.

Gospod minister je prav prijazno izpraševal in poslušal o vnanjih zadevah nove rimo-katoliške občine tukaj. Potem je obiskal razkolno serbsko cerkev in mahomedsko glavno „džamijo.“ V mestni občinski hiši sprejemal je minister cerkvene in svetovno občinske odbore. Pervo sprejel je v zaslišanje rimo-katoliški cerkveni odbor; najmanjši član tega odbora, koji pa mora največ se truditi in delovati, je še posebej stopil pred ministra, rekoč: „Ekselencija, vruče priporočam Vam stavbo nove cerkve i ponižno molim pomoči, da se pozida.“ Prevzvišeni gospod minister je priporočilo in prošnjo z veselim in prijaznim licem sprejel, se trikrat z glavo v poterdilo naklonil, rekoč: „da, da.“ In, kar smo pomoči zbog stavbe nove cerkve dolgo pričakovali od „visoke zemaljske vlade“ se je po odhodu ministra berž izpolnilo. Hvala Bogu!

Prevzvišeni gospod minister Kalaj je prav čisto, lepo in pravilno govoril jugoslavenski jezik; nekoji so hoteli nemško govoriti, minister je pa le slavensko odgovarjal in okrenil, da so v slavijanskem jeziku govorili. Dobro in koristno bilo bi, ko bi takova pravična, ljudsvu blagor želeča vzvišena oseba se potrudila ne napovedano pogledati v siromaške seljaška, kmetijska sela, vidit tam, v kakovih kočah ljudstvo biva, kakove so poti, kako ubogo, trudno večino kmetijskega ljudstva živi na posestvih begov, agov in družih velikih posestnikov. Kar se pridelava, razdeli na tretjinjo in desetino, potem pa še oddelke raznoterim, in ubogemu kmetu malo ostane; tako večina ljudstva v velikem siromaštvu in pomanjkanju večidel leta preživí.

Ko bi se pa „tretjinja“ spremenila v odplačevanje na drugi način, na pr.: Kakor v Avstriji gosposkini davek, v odkupnino, da bi postali kmetje tretjinarji prosti posestniki; onda bi se poljedelstvo povzdignilo, razširilo in okrepilo. Oni, koji so prosti posestniki zemljišč, ki ne oddajajo tretjega in polovičnega dela pridelkov, nego samo desetino in nekoliko družih davkov, morajo dobro paziti, da izhajajo; kako pa oni, koji morajo dajati tretjinjo, desetino in druge davke?! Toraj Bog in visoka vlada, usmili se ubozih kmetov tretjinarjev!

Mnogo rodovitne zemlje leži neobdelane, mnogo je je z malovrednim germovjem preraščene; zamoglo bi se obilno kosov lepih in obširnih zemljišč naku-piti po nizki ceni, kjer bi si zamogle številne družine ljubi kruhek pridelovati in pošteno živeti. Neopisljivo dobro in velikega pomena bilo bi, ako bi v tej jugoslovanski okrajini, kjer so v večini drugoverci, več zemljišč došlo v katoliško posest in bi se na njih rimo-katoliške družine naselile; po tem potu bi se tukaj sv. kat. cerkev množila in širila, tako bi rimo-katoliki došli do večine, kjer so sedaj v manjšini. Zna priti v bližnji prihodnosti, ko se bode še več in bolje gledalo in počtevalo na večino jedne ali druge veroizpovedi, zna priti, da bo večina odločevala. Katoliki radi dremljejo ali so ometični, dokler ni osobito velike sile, dokler voda že v gerlo ne teče; potem še le zbujajo in razvedrujejo, ko je mnogo že pozno in prepozno. Tukaj je sedaj še čas, da se katolikom in katoličanstvu pomaga k posestvu, k razširjanju krepkosti, k ugledu in večini. Samostanske cerkvene družbe, katoliki posamezni in v skupinah, koji premorejo, naj bi v tej okrajini kupovali

zemljišča. Bila je zemlja čez 400 lét podjarmljena pod gospostvom mahomedsko-turškim, bila je pa nekdanj kerščansko-katoliška kraljevina, toda postalo je rimo-katoličanstvo v manjšini, in še ta manjšina je tu najsiromašnejša; naj bi tedaj tu kupovali zemljišča, na nje pa naseljevali poštene uboge katoliške družine. Neizrečeno dobro bilo bi, ako bi se zemljišča nakupile, potrebno poslopje se postavilo, potem pa oddajalo doraslim sirotnim mladeničem, izgojenim v kerščansko-rimo-katoliškem vstavu, in bi v zakon jemali deklice, izgojene v ženskih vstavih. Sirotni dečki vsi ne morejo in niso za velike šole, za rokodelske obrtnije in umetnije tudi ne; toraj naj bi se mnogim pomagalo, po nauku pokojnega slavnega kardinala in misijonarja Lavižerija do lastnega domačega družinskega življenja s poljedelstvom in živinorejstvom. In to bi v jugoslavenski Bosni, kjer je večina prebivalstva drugoverska, bilo za katoličanstvo, pa tudi za Avstrijo velike koristi. Kerščansko-katoliško, verno in pravno izgojene sirotne mladenče in device pošteno oskerbeti bilo bi veliko, Bogu ljubo delo, velekoristen sv. misijon, spolnjenje velike zapovedi božje ljubezni do bližnjega. V katoliških izgojiščnih napravah sirotnih dečkov in deklic jih je nekoliko za višje šole, nekoliko za razne obrtnije in umetnije, mnogo bilo bi jih pa za pošteni kmetijski stan. Ako se pa iz onih izgojišč oddajajo v nauke obrtnijstva v raznoverstne delavnice drugam, so večino v nevarnosti, verski in pravni, in to v najnevarnejšem času mlade dobe; drugi, 14., 15., 16letni odpuščeni, idejo po delu in službah, in se dandanes duševno in pravno pokvarijo. Zatoraj je potrebno, koristno in neizrečeno dobro, ko bi katoliški izgojiščni vstavi in naprave zamogle obdrževati ubogo mladino toliko časa, da se vsposobi, in izučí v vsem dobrem, vernem in v krepostnem vterdi; pomore se za višje šole sposobnim v dobre višje šolske naprave; drugim, da se v napravi izučijo rokodelstva, ali se oddajo poštenim katoliškim mojstrom rokodelskim v nauk; tretjim pa, da bi se pomoglo z zemljiščem k poljedelskemu, kerščanskemu življenju. Mladina od 14. do 24. leta je v najnevarnejši dobi. Ako se do 14. leta kerščansko in krepostno izgojuje, je to potrebno in dobro; ali še bolje je, ako se zamorejo še nadalje izgojevati, voditi, vaditi in vterjevati. Mladina silno potrebuje od 14. do 20. leta osobitega vodstva, varstva, lepega izgleda, dobrih naukov; le tako bi postalo mnogo značajnih, krepostnih, kerščanskih mladenčev in móž, devic in žen. Kdor kaj premore, naj pomaga k temu iz ljubezni do Boga in do bližnjega! O uboga mladina dandanes . . . . .!

Razgled po svetu.

Zagreb. (Pismo presvitl. nadškofa do mestnega načelnika.) V mestni seji 6. avg. je mestni načelnik g. Adolf Mašinski naznanil odbornikom, da mu je došlo od presvitl. nadškofa dr. Posilovića a pismo naslednjega obsega:

„Velemožni gospodine načelniče!

Doček, koji mi je spremio slavni ovaj kraljevi i slobodni glavni grad Hrvatski, Zagreb, kako je bio vrlo srdačan, tako i sjajan. Čega radi ja hvaleći Bogu za takovo susretanje njegova sluga, nadbiskupa

zagrebačkoga, hvalim ujedno slavnom zastupstvu i poglavarstvu, svemu skupnomu štovanomu gradjanstvu i stanovničtvu, koje se je onoliko naradovalo prvomu Hrvatu nadbiskupu: odlučio sam kao takov činiti v svako vrieme svoju dužnost prema ovomu glavnomu grudu zemlje.

Ovo molim uljudno Vašu Velemožnost, da izvoli saobčiti slavnom zastupstvu grada Zagreba.

Ujedno slobodan sam ovdje priložiti tri tisuće forinti za siromake, moleći Vašu velemožnost, da ih izvoli primiti i privesti k namienjenoj svrsi.

U Zagrebu, 11. srpnja 1894.

Velemožnosti Vašoj vdani

Juraj Posilović, nadbiskup.

Zastopništvo sprejelo je z zahvalo na znanje ta dopis in klicalo nadškofa „Živio!“ Gledé omejenega darú pa je sklenilo, da naj se brez odloga razdelí med mestne ubožne 1000 gld. o Božiču 500 gld., 200 gld. da se dá precej šoli za sirotinske otroke, 1300 gld. pa da se pridene v ubožni zaklad.

Ogersko. (Gr. Ziči in weckerlovstvo.) Grof Ziči jo je liberalnim magyarem takole zasolil: Vi pravite, da ste vi večina, in s pretvezo, da ste večina, ste nam hotli napertati na rame svoje zoperkerščanske postave o zakonu; mi katoličani pa, od vas razžaljeniv zvestobi do naše vere, se bomo zedinili s Serbi, z Rumuni, s Hrvati ogerskega kraljestva, da si zopet dobimo za vse enake slučaje volilnih pravic in pokazali vam bomo po tej poti v djanji, da vi liberaluhi niste družega nego manjšina na Ogorskem. — Weckerle se je stresel in poslal ministra Hieronyma, da bi malo pogladil sedmograjske Rumune; toda Rumuni niso poslušali laskanja in minister je opravil veliko delo, namreč to: da je naredil luknjo v vodo! Ako se Zičijeva osnova posreči, utegne Weckerle ne v predolgem času videti in skušiti, da poganska postava o zakonu je propad weckerlovstva in stranke magyarske.

Dunaj. Od 7. do 10. avg. je bil na Dunaju tako imenovan katoliško socijalni shod, na katerem je bilo tudi več Slovencev. Tu naletimo na nove izraze, „socijalogija“, „družboslovje“ itd. in treba bi bilo novih študij. Bilo je na versti kmetiško vprašanje, rokodelsko vprašanje, delavsko vprašanje — vse namreč, kakor bi se moralo rešiti v kerščanskem smislu, in bilo je vse sistematično. „Slovenec“ je obljubil, da bode o vsem prinašal sporočila. Slavni govorniki, kterih ne morejo prehvaliti, so bili precej v začetku: princ Liechtenstein, dr. Lueger, dr. Laška in drugi. Katoliški časniki veliko lepega o tem shodu pišejo; prostomišljaki pa zabavljajo in ob enem tarnajo, kajti v njih plevél in osát toča bije. Katoliški listi se nadjajo, da liberalizem poginja:

Socijalno-katoliške bombe pokajo,

„Liberalne Presse“ pa se jokajo.

Tista „N. Fr. Pr.“ ki ni vredna, da jo katoliški listi tako pogosto „v usta jemljejo,“ tarna, da so liberalci postali nemarni: „Dunaj, prej terdnjava nemško-liberalne stranke, je po naj večem delu zgubljen, in kažejo se le še nadaljne zgube.“ Hvala Bogu, če je res! Naj ga le nese Donava v černo morje — ta černi liberalizem, — kdo vé, koliko tisuč jih je on že v pekel odnesel, in koliko jih pogrezuje vanj še vsak dan!.. Ravno ta judinja toži, kako liberalizem poginja tudi po provincijah, „s Koroškega

prihaja žalostinka za žalostinko, da premagujejo klerikalni volilni možje." To je vse prav in Bog daj, da se berzo spolni, kakor se nadja „Reichspost“ (12. avg.), da „prihodnost je v rokah kerščanskega ljudstva.“

Rim. Amerikanskih 140 romarjev je 7. avgusta dospelo v Rim. Bili so 8. t. m. pri maši sv. Očeta in veseli so se prepričali, kako zdravi so še Njih Svetost — Sv. Oče so 2. julija pisali encikliko tudi do braziljanskih škofov. Vzrok je zahvalno škofovsko pismo za pomnočenje braziljanske hierarhije (cerkvene vlade), ker sv. Oče so ondi ustanovili še drugo nadškofijo s 4 škofijami. Okrožnica meri pred drugim na to, da naj se goji znansko, čvrsto duhovstvo npravnega življenja, ki naj z vso marljivostjo dela v vinogradu Gospodovem. Na duhovska semenišča naj se obrača vsa marljivost, in koder semenišč še ni, naj se ustanove, prej ko mogoče. Naučna svoboda v Braziliji škofom daje priliko, da se semenišča vravnajo po željah papeževih in naj se pri tem škofje ozirajo na vravno ameriškega kolegija v Rimu.

Enciklika hvali braziljanske redovne družine, ker dobrovoljno poslušajo predpise papeževe oziroma na povernitev stare observance.

Dalje priporočajo škofom, da naj se otroci prav pridno podučujejo v temeljnih ter začetnih verskih resnicah. Tudi naj napravljajo lastne verske šole, da mladina ne pride v priliko hoditi v krivoverske šole. Vstanavljajo naj se katoliške družbe za neduhovstvo, za mladino, zlasti tudi, da se pomaga ubožnim in se odvrčajo lažnjiva dobrodelna društva, s katerimi sovražniki iščejo dosežati napačne namene. Ne sme biti zadnja skerb tá, da si prizadevajo z orožjem dobrega časništva braniti kerščanstvo, to pa gotovo pod vodstvom škofov in brez žaljenja spodobnega spoštovanja državne oblasti.

O volivni pravici pravi enciklika: „Poslednjič morajo pomniti vsi katoličani, da eno glavnih zanimanj katoliške Cerkve je, kakošni možje da se volijo v postavodajavna zborstva, ter da takim dajejo svoje glasove, kateri z gorečnostjo za občinsko korist zedinjajo poterjeno gorečnost za sv. vero...“

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad. in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Odvernjenje nekega greha. — Na očeh hudo bolna za pol.oč. — Da bi mogli jesenske pridelke srečno spraviti.

Listek za raznoterosti.

Celovec. Vis. čast. Mart. Stembol, župnik v Čačah, gre v stalni pokoj in za provizorja v Čače čast. g. Fr. Havliček. Za kapl. v Spod. Dravograd gre č. g. Jož. Rozman, sem. duhoven.

Reka. V god Marije Snežnice, 5. avg., se je verstila vsled obljube procesija z Reke na Tersat, kjer je bila potem slovesna sv. maša. Obljuba je bila storjena ob času neke kužne bolezni.

Iz Torina se je te dni vernil v. č. g. katehet Jan. Smrekar, kamor je peljal 4 mladenče v Don-Boskovo napravo, da se tam med donboskovci dobro odgojé.

Mariannahill. Prejšnji opat P. Franc se je odpovedal in izvoljen je za opata P. Amand Schölzel, star 58 lét, domá iz Javernika v avstrijski Šleziji. Bil je dozday administrator in hvalijo ga kot previdnega in dobrega redovnika.

Kolera na Ruskem huje pritiska. V Petrogradu n. pr. jih je od 5. do 11. t. m. zbolelo 156 in umerl 101. V Varšavi od 29. jul. do 4. t. m. zbolelo 139, umerlo jih 75. In podobno v mnogih družih krajih in mestih.

Prijatelju na grobu.

Počivaj mirno, o prijatelj mili!
Ki sladko si v Gospodu zdaj zaspal,
Je srcem tesno, — solza v oko sili,
Ker si od nas tak zgodaj se podal.

A nada rajska tužnim srcem sije:
Da zdaj pri Jezusu se veseliš;
Ljubivec zvesti Matere Marije
Tam v Njeni družbi Večnega slaviš.

Nehajte toraj rositi solzice!
Počivaj v Bogu! zdih je naš goreč,
Naj ljubi Jezus vse kdaj nad zvezdice
Združi kjer ni ločitve bridke več.

Radoslav.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: S Križev preč. g. zlatomasnik Fr. Vohine v zahvalo za sv. misijon 5 gld.

Za sr. Detinstvo: Neimen. 1 gld. — Čast. gosp. J. Kunaver, župnik v Polomu. 5 gld. 38 kr.

Za sr. Očeta: Neimenovana 1 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru: Sorodovinci † škofa J. Krizostoma Pogačarja v spomin 60letnice darujejo 6 gld. 50 kr. Neimenovana 1 gld. — Še 1 krono k 60letnici † škofa Pogačarja neimen.

V čast Božjo in poboljšanje človeštva: Neimenovan 5 gld. (Op. Mislimo, da se bo spolnil namen preblazega dobrotnika na tujem, ako obermemo denar za naše mladenče za odvernjenje suše prihodnje šolsko leto. — za vresničenje blagih želj druzega dobrotnika pa smo opravili eno sv. mašo pri Naši lj. Gospej presv. Serca. Vr.)

Zbirke za novo cerkev na Brezjah: Zbirka «Zgod. Danice» 18 gld. — Preč. g. dek. in kanonik J. Flis 58 gld. — Čast. gosp. Ignacij Zupanc, kapl. v Predoslji 20 frank v zlatu. 1 zlat in 1 gld.

Za ciborij in cerkevno orodje na Brezjah: Neimenovana 1 broš, 1 medalijon, 1 perstan. — Po č. g. Fr. Plešku župniku 2 tol. in par zaponov. — Neimenovana 1 zlat perstan. — Iz Idrije: 1 krona v dober namen; — 2 kroni, da bi se darovalki spolnila njena priserčna želja na prošnjo Device Marije na Brezjah; — 1 krona v zahvalo za prejeto zdravje; — 1 krono in nekoliko srebernine s prošnjo za zdravje; — 2 uhančka in 1 krono; — rudarjeva žena daruje cekin, naj bi ji Marija terdnega zdravja izprosila; — 5 gld., naj se zgodi vse k večji časti Božji in v slavo Marije Device. — Iz Žirov: Mar. Istenič 1 krono; Mar. Lengar 2 kroni; Iv. Šušteršič 2 kroni.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Polja pri Ljubljani 38 gld. — Iz Podkrajja 12 gld. 20 kr. — S Stare Oselice 2 gld. — Iz Brusnic 13 gld. — Od Sv. Duha 7 gld. — Z Beginj na Gorenjskem 16 gld. — Iz Podzemlja 3 gld. — Z Ovsis 1 gld. 50 kr. — Po č. gg. Uršularicah v Ljubljani 15 gld. 43 kr. — S Čermošnjic 12 gld. — S Kamnika po č. g. J. Kalanu 11 gld. 75 kr.